

Скляр Н. В.

студентка 1-го курсу факультету соціології і права,
НТУУ «КП»

Науковий керівник: Чепульченко Т.О.,
к.ю.н., доц. ФСП НТУУ «КП»

Проблеми свободи світогляду та віросповідання на законодавчому рівні

Поняття "свобода" містить в собі глибокий зміст. Йому присвячено безліч робіт та роздумів, в яких вчені, філософи виражали власні думки, при цьому або сходилися на спільній ідеї або висловлювали протилежне.

Складність поняття "свобода" у свій час влучно проаналізували Джон Стюарт Міль, а згодом Ісай Берлін, які говорили: "Вільним можна вважати лише той стан людини, який не шкодить іншим людям і не зазіхає на їх свободу". Ми вважаємо, що цю думку безперечно можна застосувати в сучасному світі при розумінні даного поняття.

Dninauki2015

Світогляд - це певна сукупність поглядів, уявлень стосовно навколишнього світу, який оточує людей, а також природи, суспільства в їх цілісності та взаємозв'язку, тобто свобода світогляду - право мати власні погляди на природу, людину і суспільство та змінювати їх, сповідувати релігію або бути атеїстом.

Складовою частиною будь-якого світогляду є вірування. Тому свобода віросповідання (у широкому розумінні поняття) - це можливість самостійного вільного вибору об'єкта вірувань та їх відповідного змісту; у більш вузькому розумінні - це свобода одноособово чи разом з іншими сповідувати будь-яку релігію або не сповідувати ніякої, вільно приймати, змінювати релігію за своїм вибором, входити до релігійних громад чи виходити із них, брати чи не брати участь у богослужіннях, релігійних обрядах і церемоніях, навчанні релігії, нести альтернативну службу, вести релігійну діяльність, відкрито виражати і вільно поширювати свої релігійні або атеїстичні переконання тощо.

Свобода світогляду і віросповідання - це право сповідувати будь-яку релігію або не сповідувати ніякої, проводити релігійні культи, ритуальні обряди, вести релігійну діяльність; одна з важливих свобод людини.

Дана свобода записана в низці міжнародних і українських документів, серед яких: "Загальна декларація прав людини"(ст.18), "Міжнародний пакт про громадянські й політичні права(ст.18), "Конвенція про захист прав людини і основних свобод" (ст.9) і Конституція України, ст. 35 якої проголошує: "Кожен має право на свободу світогляду і віросповідання. Це право включає свободу сповідувати будь-яку релігію або не сповідувати ніякої, безперешкодно відправляти одноособово чи колективно релігійні культи і ритуальні обряди, вести релігійну діяльність".

Слід зазначити базовий Закон України від 23.04.1991 р. "Про свободу совісті та релігійні організації".

Завдяки цим нормативно-правовими актам в українському суспільстві відбулися позитивні зрушення (зростання кількості релігійних об'єднань, активна участь духовенства, віруючих у житті країни), однак є проблеми, тому відповідне законодавство потрібно удосконалювати з наступних причин.

До Закону України "Про свободу совісті та релігійні організації" з моменту його прийняття не вносилися суттєві зміни, тому акт неспроможний реагувати на вагомій проблемі сучасного етапу.

Відповідно до Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців" є проблема щодо набуття статусу юридичної особи неприбутковими організаціями, зокрема і релігійними. Колізія правових норм стосовно процедури державної реєстрації релігійних організацій між цим Законом і Законом України "Про свободу совісті та релігійні організації" створила проблему подвійної реєстрації релігійних інституцій, що призвело до ускладнення отримання останніми статусу юридичної особи.

Законодавство стосовно свободи совісті та релігійних організацій містить чимало положень, сформульованих у форматі звичайних декларацій, в яких немає ні зобов'язань і відповідальності конфесій; міститься мала кількість бланкетних норм.

Також є проблемою широка системи релігійних організацій, що класифікуються за релігійною ознакою, на нашу думку, це повинно здійснюватися на нейтрально-юридичній основі.

Такі заходи сформують надійну основу гармонізації взаємин держави зі світовим співтовариством як у релігійній сфері, так і в гуманітарній політиці взагалі.

Отже, пріоритетними напрямками законодавчого удосконалення релігійної сфери є: прийняття нового Закону України "Про свободу совісті та релігійні організації", а також узгодження цього Закону з іншими нормативно-правовими актами, які охоплюють дану сферу.

Список використаної літератури:

1. Ярошенко М. Право на свободу світогляду і віросповідання // Юридичний вісник України. - 2010. - №405.

2. Кочкадан А. Проблеми права на свободу світогляду і віросповідання // Право України. - 2002. - №4.

3. Макарчук В. Забезпечення свобод на законодавчому рівні // Право України. - 2005. - №8.